

Etapa națională a olimpiadelor școlare - 2026

Probă scrisă
ISTORIE
Clasa a XII-a

- Timpul de lucru este de trei ore.
- Ambele subiecte sunt obligatorii.
- Se acordă 10 puncte din oficiu, care se adaugă la Subiectul I.
- Subiectele se tratează pe foi separate.

SUBIECTUL I**(40 de puncte)**

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Convenția negociată de Brătianu cu diplomatul rus A.I. Nelidov [...] asigura armatei ruse libera trecere prin România, iar Rusia își asuma obligația «de a menține și a face a se respecta drepturile politice ale statului român, cum rezultă din legile interioare și tratatele existente, precum și de a menține și apăra integritatea actuală a României». [...]

Sub pretextul că independența României nu era recunoscută și că aliatul rus îi va reprezenta corect interesele, delegatul român nu a fost admis la discuțiile de la Kazanlâk, care au precedat tratatul preliminar de la San Stefano. [...]

O primă problemă de rezolvat era securitatea noului stat independent. Acum, când garanția colectivă a celor șapte puteri dispăruse, România trebuia să caute o umbrelă protectoare, căci mijloacele ei militare nu-i puteau, singure, asigura nici suveranitatea, nici integritatea. [...] Atât timp cât Strâmtoarele rămâneau un obiectiv, fie și îndepărtat, al Petersburgului, România, aflată în drumul spre Țarigrad, era în primejdie. [...]

Întrucât din 1879 Bismarck făcuse din alianța cu Austro-Ungaria piatra unghiulară a politicii sale, el a avertizat Bucureștii că alianța cu Germania o reclamă automat pe cea cu dubla monarhie.”

(Florin Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*)

B. „Diplomația românească a apreciat că independența pe calea armelor nu se putea realiza, datorită raportului de forțe dintre țara noastră și Imperiul Otoman, decât cu sprijinul unei mari puteri, în speță a Rusiei, și în alianță cu celelalte state din sud-estul Europei.

Mergând pe această linie, guvernul român a încheiat, la 4/16 aprilie 1877, la București [...], convenția româno-rusă, în baza căreia statul român permitea armatelor ruse trecerea pe teritoriul național spre Balcani; concomitent, cabinetul de la Petersburg se obliga să mențină și să apere integritatea teritorială a țării și să respecte drepturile politice ale statului român. [...]

După trecerea forțelor române la sud de Dunăre, la 30 august/11 septembrie s-a desfășurat cea de-a treia bătălie de la Plevna, una dintre cele mai mari înclăștări din timpul războiului; cu tot eroismul dovedit de soldații români și ruși, puternica fortăreață nu a putut fi cucerită, ostașii români ocupând însă, după grele lupte la baionetă, reduta Grivița I, important punct strategic din sistemul de apărare al Plevnei.”

(N. Ciachir, Gh. Berca, *Diplomația europeană în epoca modernă*)

C. „Până în 1875, în politica externă, atât liberalii, cât și conservatorii au înțeles că România nu poate dobândi independența sau deveni o putere regională dacă rămâne singură. Liberalii au preferat, la început, să conlucreze cu țările vecine din Europa de Sud-Est pentru a nu depinde de marile puteri [...]. Adaptându-și politica în funcție de împrejurări, prințul Carol și conservatorii au elaborat o strategie subtilă pentru a câștiga sprijin internațional în vederea obținerii independenței, încheind tratate comerciale cu aceste state, fără aprobarea prealabilă a guvernului otoman.

Tratatul comercial dintre Austria și România din 1875 a avut îndeosebi avantaje politice și a contribuit considerabil la apropierea de Austro-Ungaria, fapt ce a culminat cu aderarea României la Tripla Alianță, în 1883. [...] În a doua jumătate a anului 1876, pe măsură ce relațiile dintre Rusia și Imperiul Otoman s-au deteriorat, guvernul român a apreciat că era imperativ necesar să se ajungă la o înțelegere cu Rusia. [...] Convenția pe care Rusia a acceptat-o și România a semnat-o la 4/16 aprilie 1877 garanta armatei ruse dreptul de trecere prin România și obliga guvernul rus să respecte «drepturile politice» și «integritatea existentă» a României.”

(M. Bărbulescu, D. Deletant, K. Hitchins, Ș. Papacostea, *Istoria României*)

D. „După cum se știe, în conjunctura problemei orientale, România deținea o poziție-cheie, deoarece, în eventualitatea unui război ruso-turc, comandamentul militar țarist a optat totdeauna pentru frontul balcanic. [...]”

De aceea a fost necesară încheierea unei Convenții care s-a iscălit la București, la 4 aprilie 1877, de către ministrul de externe român, Mihail Kogălniceanu și baronul Dimitri Stuart, agent diplomatic și consul general al Rusiei în România. [...] Rusia se obliga de a respecta drepturile politice ale statului român și «a menține și a apăra integritatea actuală a României» (art. II). [...]

Pe plan politico-european, după Congresul de pace de la Berlin, Bismarck devine, incontestabil, arbitrul problemelor majore ce frământau chiar lumea, iar în orice problemă importantă se cerea concursul puternicului Imperiu german. [...] Revenind la România, partizanii cei mai consecvenți ai orientării spre Berlin și Viena erau Titu Maiorescu, P.P. Carp, D.A. Sturdza, bineînțeles regele Carol I, precum și Ion C. Brătianu. [...]

În România, tratatul [de alianță cu Austro-Ungaria] a fost nepopular pentru toți cei care au intuit încheierea lui, dar, în contextul aranjamentelor politico-diplomatice de la începutul deceniului al nouălea al secolului trecut, el reprezenta o garanție pentru statul român independent.”

(N. Ciachir, *Marile Puteri și România 1856-1947*)

Pornind de la aceste surse istorice, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați un eveniment din sursa **C**, menționând o cauză și o consecință ale acestuia, selectate din sursa **A**, respectiv din sursa **D**. **5 puncte**
2. Prezentați o caracteristică a bătăliei precizate în sursa **B**, utilizând și două informații din această sursă. **7 puncte**
3. Scrieți o relație cauză-efect referitoare la politica externă a României până în 1875, stabilită între două informații selectate din sursa **C**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **3 puncte**
4. Formulați, pe baza celor patru surse date, un punct de vedere referitor la atitudinea unei mari puteri față de România, susținându-l cu câte o informație selectată din fiecare sursă. **7 puncte**
5. Prezentați câte un fapt istoric din sursa **A**, respectiv din sursa **D**, desfășurate în anul 1878, stabilind o asemănare între aceste fapte. **12 puncte**
6. Argumentați, prin două fapte istorice, un punct de vedere referitor la implicarea României în relațiile internaționale din perioada 1900-1916. **6 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(50 de puncte)

Elaborați, în patru-cinci pagini, un eseu despre evoluția spațiului românesc în secolele al XIV-lea – al XVIII-lea, având în vedere:

- prezentarea a două asemănări între faptele istorice desfășurate în spațiul românesc sud-carpatic și cele din spațiul dintre Dunăre și Marea Neagră în secolul al XIV-lea;
- prezentarea unei constante în desfășurarea acțiunilor prin care spațiul românesc est-carpatic se implică în relațiile internaționale din prima jumătate a secolului al XV-lea;
- prezentarea unei constante în desfășurarea faptelor istorice din domeniul diplomatic referitoare la spațiul românesc din a doua jumătate a secolului al XVI-lea;
- prezentarea a două acțiuni desfășurate de reprezentantul instituției centrale din spațiul intracarpatic în relațiile internaționale din perioada 1601-1680 și menționarea unei asemănări între acestea;
- argumentarea, prin două fapte istorice, a unui punct de vedere referitor la implicarea spațiului românesc sud-carpatic în relațiile internaționale din ultimele două decenii ale secolului al XVII-lea – primele două decenii ale secolului al XVIII-lea.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, argumentarea unui punct de vedere (prezentarea faptelor istorice relevante și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.